

درسنامه درس یازدهم

معنای آراستگی و نکات مربوط به آن:

- ✓ معنای آراستگی: مرتب و منظم کردن خود و بهتر کردن وضع ظاهری یا باطنی. (علاقه طبیعی هر انسان: حضور مرتب و آراسته در جامعه)
- ✓ پیشوایان هم در آراستگی باطنی تلاش می کردند (مثل ادب، سخاوت، حسن خلق) هم به آراستگی ظاهری توجه داشتند و آن را از اخلاق مؤمنان می دانستند.
- ✓ احادیث بیانگر آراستگی:
- ۱) پیامبر(ص): هرگاه کسی قصد ملاقات با ایشان را داشت، موهای خود را شانه کرده و لباس را مرتب می کردند و می فرمودند: «خدا دوست دارد وقتی بنده اش به سوی دوستان خود می رود آماده و آراسته باشد» (بیانگر آراستگی ظاهری) همچنین ایشان همیشه خود را معطر و سپس در جمع حاضر می شد و نماز می خواند.
- ۲) امام صادق(ع): یکی از مدعیان زهد و پرهیز از دنیا وقتی دید امام صادق(ع) لباس زیبایی پوشیده به امام گفت: جدّ شما این گونه لباس ها را نمی پوشید. امام فرمودند: «در آن زمان مردم در سختی بودند امام امروز ما در شرایط بهتری هستیم و عموم مردم توانایی پوشیدن چنین لباسی را دارند» (بیانگر آراستگی ظاهری)
- ۳) امام صادق(ع): «خدا آراستگی و زیبایی را دوست دارد و از نپرداختن به خود و خود را ژولیده نشان دادن، بدش می آید» (بیانگر اهمیت آراستگی ظاهری)
- ۴) امام صادق(ع): «دو رکعت نماز با بوی خوش بهتر از هفتاد رکعت نماز بدون بوی خوش است» (بیانگر اهمیت آراستگی ظاهری در کنار آراستگی باطنی)
- (این موارد سفارشات عموم به مردان و زنان بود - برخی روایات به مردان و زنان سفارش های جداگانه ای نیز می کردند:)
- ۵) پیامبر(ص) خطاب به مردان: «سبیل و موهای بینی خود را کوتاه کنید و به خودتان برسید» علت: بر زیبایی می افزاید.
- ۶) پیامبر(ص): مردان را به کوتاه کردن ناخن سفارش می کرد ولی به زنان توصیه می کرد مقداری بلند بگذارند چون برایشان زیباتر است.
- ✓ نتیجه این شیوه زندگی پیامبر(ص) و پیشوایان ← مسلمانان در اندک زمان به آراسته ترین و پاک ترین ملت ها تبدیل و الگوی ملت های دیگر شدند.
- ✓ زمان آراستگی: اختصاص به اجتماعات ندارد. به ترتیب اهمیت: مهم تر عبادت، سپس خانواده سپس اجتماع
- ✓ از توصیه های پیشوایان هنگام عبادت: عطر، شانه زدن، پوشیدن لباس روشن و تمیز، پاک بودن تمامی بدن - (نتیجه تکرار دائمی نماز: حفظ پاکی و صفا در زندگی)

عفاف

مقبولیت

- ✓ یک حالت روحی که انسان خود را در برابر تندروی (افراط) و کندروی (تفریط) کنترل کند تا بتواند در مسیر اعتدال (میان روی) پیش رود.
- ✓ او علایق و نیازهای درونی را در حد مطلوب و صحیح برآورده می کند.
- ویژگی های انسان عقیف:
- ۱. آراستگی در حد متعادل است و دچار تبرّج نمی شود؛ ۲. زیبایی ظاهری را وسیله خودنمایی و جلب توجه نمی کند؛ ۳. حیا می کند دیگران به خاطر امور سطحی و کوچک او را تحسین کنند؛ ۴. در خود استعداد های برتر یافته که تحسین می خواهد.
- ۵. از مقبولیت گریزان نیست خود را برتر می داند با جلب توجه ظاهری به آن برسد.

- ✓ یعنی انسان دوست دارد دیگران او را فرد مفید و شایسته بدانند و تحسینش کنند.
- ✓ یک نیاز طبیعی است که در نوجوانی و جوانی بیشتر نمود پیدا می کند.
- ✓ نتیجه وجود آن در فرد: فرد بیشتر به خود بپردازد و توانایی های خود را کشف و در معرض دید دیگران قرار دهد. (هر کس در جامعه چنین تلاشی دارد)
- ✓ نمونه های مثبت: کوشیدن یک جوان در نشان دادن استعدادش در یک رشته ورزشی یا خلق اثری هنری یا کار مؤثر در کارگاه صنعتی.
- ✓ نمونه های منفی: پوشش لباس نامناسب، کار بردن کلام زشت، گذاشتن سیگار بر لب (همگی نشانه ضعف روحی و ناتوانی در اثبات خود از راه درست)

رابطه عفاف، آراستگی و مقبولیت: یکی از جلوه های عفاف، در آراستگی و مقبولیت است. (قوی شدن عفاف در روح = آراستگی با وقارتر) و بر عکس

تبرّج: زیاده روی در آراسته کردن و رسیدن در حد خودنمایی - قرآن آن را کاری جاهلانه می شمرد.
 نتیجه زیاده روی در آراستگی: ۱. غفلت از هدف اصلی می شود. ۲. مشغول شدن به کارهایی که عاقبتش دور شدن از خداست. احادیث مرتبط:
 امام علی(ع): خود را برای جلب توجه دیگران آراستن = جنگ با خدا رفتن امام صادق(ع): پوشیدن لباس نازک و بدن نما = نشانه سستی و ضعف دین

- زن، کانون عفاف خانواده:
- * علت ارزشمندتر بودن عفاف در زنان و دختران: احساسات لطیف زن که بیانگر زیبایی های درونی وی است، با ظاهر او عجین شده است. احساسات زن، پشتوانه مهم ازدواج و تحکیم خانواده است.
- * ویژگی های زن عقیف: ۱. ندای درونی او را به پاکی فرامی خواند؛ ۲. روح بزرگ او نمی پسندد بازیچه خواسته های پست و حقیر ناپاکان شود.
- ۳. می کوشد آراستگی او طوری باشد که از نگاه ناهالان دور بماند و روح بلندش تحقیر نشود؛ ۴. می داند هر نعمتی، مسئولیتی همراه دارد؛
- مثال: کسی که به نعمت علم زینده شده، نباید علمش را ابزار دست قدرتمندان ستم پیشه کند. نتیجه عرضه نابجای زیبایی: از بین رفتن عفت و حیا